

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم
دانشکده علوم قرآنی ملایر

آیین ویرایش متون علمی

جلسه اول

مباحث مقدماتی

وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

آية ٤١ سورة حج

وَعَاقِبَتُهَا لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ
فَقَطُّ

□ ضرورت آشنایی با روش تحقیق:

- ✓ اهمیت پژوهش در کنار آموزش
- ✓ تفاوت دانشجو با دانش آموز
- ✓ توقع جامعه اسلامی از دانشجوی دانشمند علوم قرآنی
- ✓ اهمیت پیشینه پژوهشی در فرایند عضویت در هیئت علمی دانشگاه ها و...

روش تحقیق در قرآن کریم

اصل اول در پژوهش

Look before you leap

آیپن ویبر اینترمنور علمے * خلیل عقیلے فرج

روش تحقیق در قرآن کریم

□ معنای پژوهش

□ فرایند پردازش اطلاعات، پردازشی منظم و متعلق به گستره خاصی از علوم و

دارای هویت جمعی که به نوآوری می انجامد.

روش تحقیق در قرآن کریم

□ تمثیل فرانسویس بیکن

■ محققین به چند گروه تقسیم می شوند

۱- مورچگان : داده های شایسته را جمع آوری می کنند بدون پردازش

۲- عنکبوت ها: بدون اطلاعات فقط پردازش می کنند

۳- زنبوران عسل: جمع آوری و پردازش که منتج به عسل می شود

۴- مگس ها: استفاده بدون اجازه از پژوهش های دیگران (سرقت علمی)

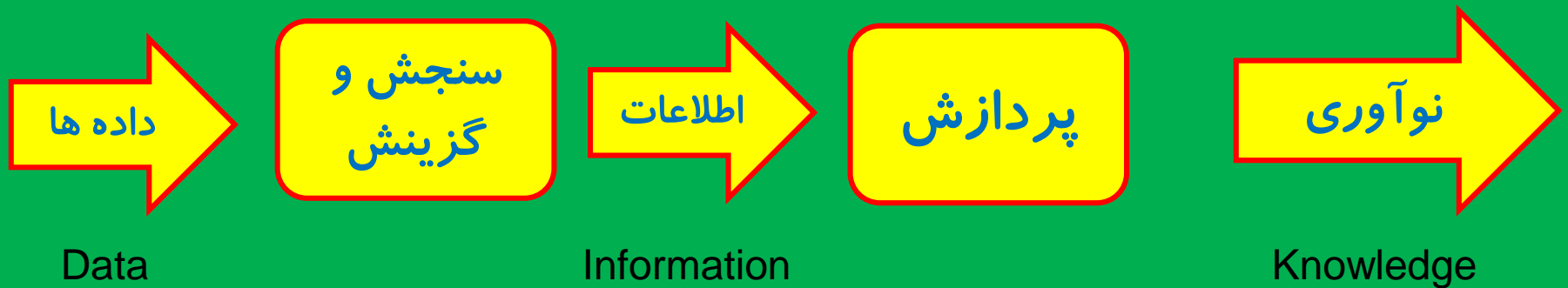
روش تحقیق در قرآن کریم

□ تمایز اطلاعات و داده ها

✓ پژوهش از اطلاعات شروع می شود و نه از داده ها

✓ **معنای داده** : همه فیش ها و یافته هایی که گردآوری می کنیم

✓ **معنای اطلاعات** : داده هایی که می تواند در پژوهش مورد استفاده قرار می گیرد

□ یک آفت مهم در فرایند پژوهش

• موضوع محور شدن پژوهش

◀ انتخاب یک **موضوع کلی** و پرداختن به هر بحث پیرامون موضوع، مفاهیم، مقدمات،

حواشی، مصادق، همسایه هها و ... ← خطای پژوهشی

◀ نتیجه این روش، پژوهشی گسترده و سطحی است که به **حل مسأله** نمی پردازد.

علیکم بالمتون لا بالحواشی

□ مهارت تبدیل مشکل به مسأله

○ مثال عملی: دو نوع مواجهه یک مدیر با مشکلی مانند اعتصاب کارکنان

◀ امکان تبدیل مشکل به بحران در صورت عدم مسأله محور بودن برخورد مدیر

مثال عملی: دو نوع مواجهه یک مدیر با مشکلی مانند اعتصاب کارکنان

گام اول: درک تفاوت مشکل و مسأله

□ تفاوت های مشکل و مسأله

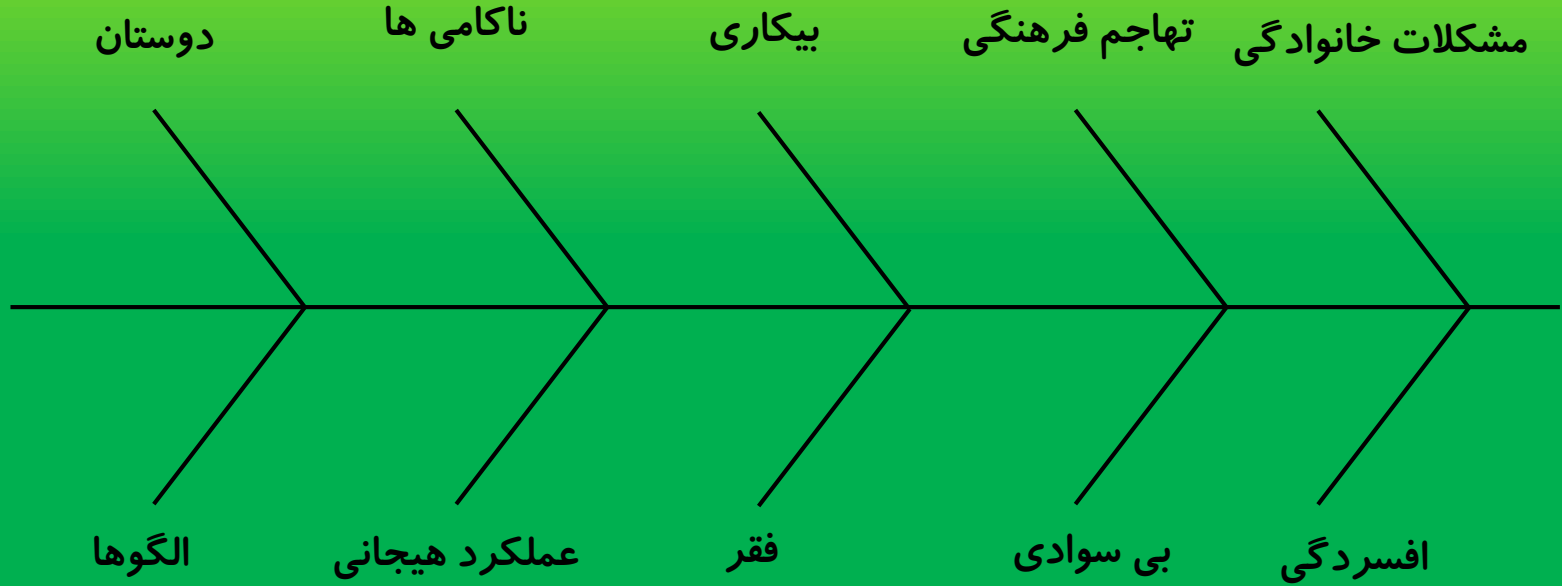
مسأله	مشکل
معین	مرکب از امور متعدد و محتمل
روشن و متمایز	مبهم
ژرف و عمیق	سطحی
قابل رصد توسط متخصص	قابل رؤیت توسط عوام
روشمند	فاقد روش بررسی
قابل حل	غیر قابل حل

□ مہارت تجزیہ مشکل بہ مسائل محتمل

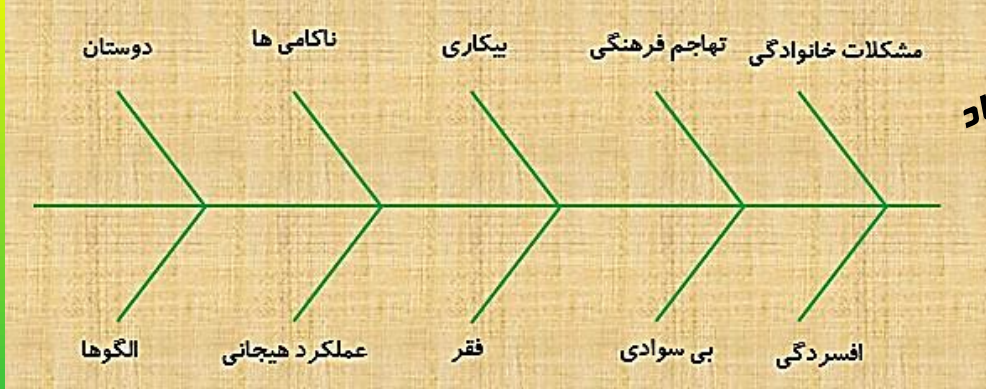
○ روش اول : تجزیہ مشکل بہ عوامل محتمل (روش تیغ ماہی)

مشکل اعتیاد

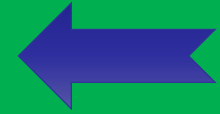
□ مهارت تجزیہ مشکل بہ مسائل محتمل

○ روش اول : روش تیغ ماهی

الگوی متنی ساخت مسأله

یکی از موارد تیغ ماهی + و + مشکل

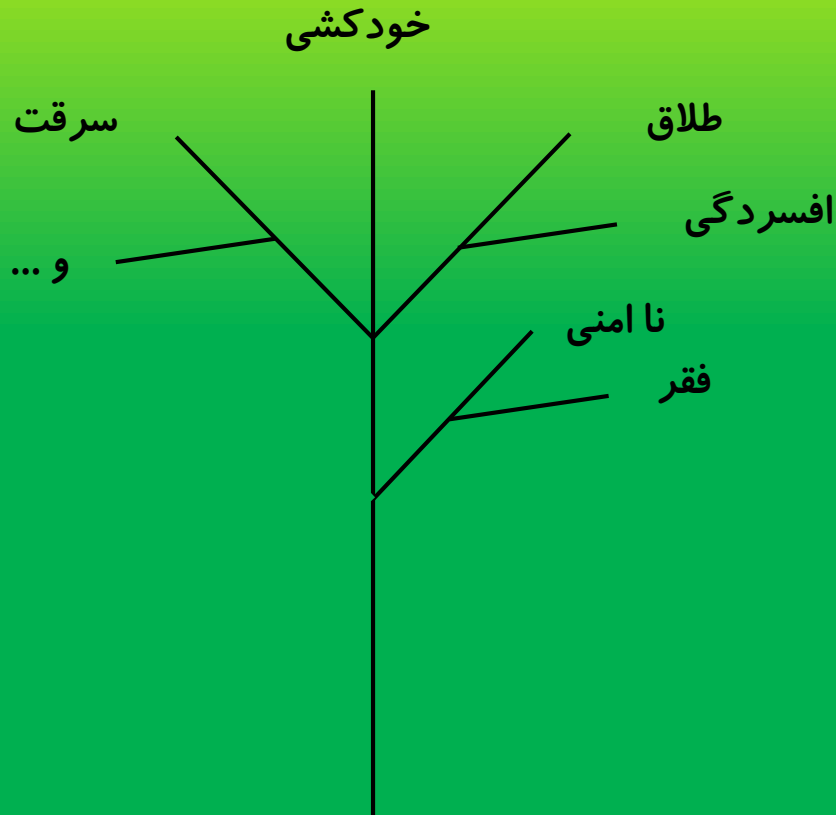

مثال ← فقر و اعتیاد

□ مهارت تجزیه مشکل به مسائل محتمل

○ روش دوم : تجزیه مشکل به آثار محتمل (روش درخت مسأله یاب)

الگوی متنی ساخت مسأله

مشکل + و + یکی از شاخه های درخت

مثال ← اعتیاد و طلاق

۳- تجزیہ مشکل بہ ابعاد مختلف

❖ مثلاً موضوع پلورالیزم دینی (نجات بخش بودن ہمہ ادیان)

❖ این موضوع دارای ابعاد گوناگونی است:

- ✓ ہنجاری: رفتار مومنان با دیگر ادیان باید چگونہ باشد؟
- ✓ نجات شناختی: آیا ہمہ ادیان باعث نجات و رستگاری ہستند؟
- ✓ بررسی تجارب دینی: آیا تجارب دینی ہمہ ادیان حقیقی ہستند؟
- ✓ ...

۴- تجزیه مشکل به مصادیق محتمل

❖ مثلاً مشکل سرقت دارای مصادیق گوناگون است:

✓ سرقت مالکیت معنوی

✓ سرقت اطلاعات

✓ سرقت مال و پول نقد

✓ و...

❖ در مرحله بعد می توان هر کدام از این موارد را به مصادیق ریزتری تقسیم کرد و...

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ